Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0220U000493

Державний реєстраційний номер: 0120U000197

Відкрита

Дата реєстрації: 18-02-2020

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Використання колекційних фондів музею для вивчення особливостей видового різноманіття, мінливості та географічного поширення різних груп тварин основних типів екосистем України та інших територій

Початок етапу: 09-2018

Закінчення етапу: 12-2019

Вид звітного документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Національний науково-природничий музей НАН України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 19020229

Підпорядкованість: Національна академія наук України

Адреса: 01030, Київ30, вул. Б.Хмельницького, 15

Телефон: (044)234-70-16

E-mail: vladimir.peskov53@gmail.com

Інше: museumkiev.org

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00019270

Адреса: вул. Володимирська, 54, м. Київ, Київська обл., 01030, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380442350981

E-mail: prez@nas.gov.ua

WWW: http://nas.gov.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6541230

Напрям фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 3135 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Таксономічне різноманіття, мінливість, поширення хребетних та деяких груп безхребетних тварин основних типів екосистем України і інших територій

Назва роботи (англ)

Taxonomical diversity, variability, distribution of vertebrates and some groups of Invertebrates in main types of ecosystems

Реферат (укр)

Досліджено таксономічне різноманіття, мінливість та поширення одноденок в основних типах екосистем України і окремих регіонів Євразії. Проведено ревізію комплексу Cincticostella insolta (Allen, 1971) світової фауни та роду Eurylophella Tiensuu, 1935 Західної Палеарктики. Виявлено нові види одноденок для території України, Індії, Непалу та Таїланду, описано 6 нових для науки видів. Вперше описані популяції Paraleptophlebia werneri Ulmer, 1919 (родина Leptophlebiidae), що населяють печери. Проаналізовано потенціал одноденок, щодо колонізації печер. Суттєво розширено уявлення про поширення Clypeocaenis oligosetosa Sold?n, 1983 (родина Caenidae). Доповнено та уточнено опис личинкової стадії цього виду. В межах України досліджено життєві цикли 18 видів одноденок, для 5 видів вивчено зміну вікової структури личинок протягом року. Проаналізовано поширення, морфологія та біологія 27 видів і підвидів морських риб з 19 родів, що мешкають біля морського узбережжя України у Чорному та Азовському морях. Досліджено поширення, видове багатство та різноманіття бичкових риб в басейнах прісноводних водойм та на окремих ділянках морського узбережжя України. Доведено різке скорочення та фрагментація видових ареалів чотирьох видів змій родини Colubridae, зниження чисельності і щільності їх популяцій внаслідок антропогенної трансформації екосистем, деградації та знищення природних біотопів. В популяціях двох партеногенетичних видів ящірок рода Darevskia, інтродукованих у каньйон р.Тетерів, виявлено підвищення рівня генетичної і морфологічної мінливості. Вперше виявлено внутрішньопопуляційну диференціацію лисиці звичайної за віком і статтю. Доведено, що морфологічне різноманіття Vulpes vulpes L. в межах східно-європейської частини видового ареалу формується на основі співвідношення вікової, статевої та географічної мінливості загальних розмірів та пропорцій черепа. Виявлено особливості структури фауністичних комплексів наземних хребетних, які формуються на промислових відвалах різного типу; проведено порівняльний аналіз їх видового і таксономічного багатства та різноманіття. Показано, що промислові відвали відіграють роль своєрідних рефугіумів у житті різних груп тварин.

Реферат (англ)

In the result of realization the theme "Taxonomical diversity, variability, distribution of vertebrates and some groups of Invertebrates in main types of ecosystems" the taxonomical diversity, variability and distribution of mayflies in the main types of ecosystems in selected regions of Eurasia were studied. The complex of Cincticostella insolta (Allen, 1971) of the world fauna and the genus Eurylophella Tiensuu, 1935 of Western Palaeartic were revised. The mayfly species new to Ukraine, India, Nepal and Thailand were revealed; 5 species new to science were described. The populations of Paraleptophlebia werneri Ulmer, 1919 inhabiting caves were described for the first time. The life cycles of 18 mayfly species were studied within Ukraine; the structural change of larvae for 5 species of mayflies was studied during a year. The distribution, morphology and biology of 27 species and subspecies of marine fishes from 19 genera inhabiting sea coastal area of Black sea and Azov sea within Ukraine were analyzed. Furthermore, the distribution, species richness and diversity of gobiid fishes in the basins of the freshwater bodies and in separate sections of the sea coast of Ukraine were investigated. The rapid reduction and fragmentation of areals of four species of snakes in the family Colubridae, reduction of number and density of their populations in the result of antropogenic change of the ecosystems, degradation and elimination of natural biotopes were proved. The increase of level of the genetical and morphological variability at the populations of two parthenogenetic species of lizards in the genus Darevskia, introduced in the canyon of Teteriv River, was revealed. The interpopulational differentiation of red fox regarding the age and sex was established for the first time. Research showed, that the morphological diversity of Vulpes vulpes L. within East-European part of the areal is formed based on correlation of age, sex and geographical variability of the general sizes and proportions of cranium. The

structural features of faunistic complexes of terrestrial vertebrates, formed at various industrial dumps, is established; their species and taxonomical richness and diversity is compared and analyzed. The industrial dumps were shown serving as refugiums in the life of different animal species.

Індекс УДК: 59, 59, 574:[597/599+592](477)

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.33

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Монографія з фауни, видового різноманіття, мінливості і розповсюдження земноводних Криму; каталоги колекцій музею; описи нових видів

Назва продукції (англ): Monograph on the fauna, species diversity, variability and distribution of amphibians to Crimea; museum's collections catalogs; descriptions of new species

Очікувані результати: монографії, каталоги, статті

Галузь застосування: 72.19

Опис продукції (укр): Назва НДР відноситься до фундаментальних досліджень. Результати вивчення таксономічного складу, особливостей поширення та мінливості хребетних та безхребетних тварин на всіх його рівнях, як правило, відбиваються в наукових публікаціях. Результати проведених досліджень будуть являти собою часовий зріз стану основних типів екосистем України, що дає змогу аналізувати їх зміни у часі, просторі та робити припущення щодо подальших шляхів їх розвитку.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: не визначено

Виробник продукції: ННПМ НАН України

Споживачі продукції: установи НАН України, природнич музеї

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: виконавці НДР

Форми та умови передачі продукції: Монографії, каталоги, наукові статті, доповіді

7. Бібліографічний опис

Видано 1 колективна монографія, 1 - каталог колекцій. Основні публікації по темі: 1. Трансграничная рамсарская территрия "Ольманы - Перебродыі" (Olmany - Perebrody): монографія. Е. А. Антипова на ін.; за заг. ред. Сидорович А. А. Минск, 2019. 150 с. 2.Пекло А. М. Каталог коллекций Зоологического музея Национального научно-природоведческого музея НАН Украины. Птицы. Оологическая коллекция. Вып. 2. Воробьеобразные - Passeriformes. / Національний науково-природничий музей НАН України. Чернівці: Друк Арт, 2018. 224 с. 3.Godunko R. J., Martynov A. V. & Gattolliat J.-L. Redescription of Nigrobaetis rhithralis (Sold?n & Thomas, 1983) (Ephemeroptera: Baetidae). Zootaxa. 2018. 4462 (1), P. 41 - 72. - https://doi.org/10.11646/zootaxa.4462.1.2. 5.Martynov A. V. New records of some rare mayflies (Insecta, Ephemeroptera) from Ukraine. Ecologica Montenegrina. 2018. 16, P. 48 - 57. 6.Martynov A. V., Anistratenko V.V. & Furyk Yu.I. Endemic spring snails Terrestribythinella (Mollusca) as unusual material for larval case of Crunoecia irrorata (Trichoptera: Lepidostomatidae) in Transcarpathian Ukraine. Ecologica Montenegrina. 2018. 18,P. 120 - 125. 7.Martynov A.V., Selvakumar C., Subramanian K.A., Sivaramakrishnan K.G., Chandra K., Palatov D.M., Sinha B. & Jacobus L.M. Review of the Cincticostella insolta (Allen, 1971) complex (Ephemeroptera: Ephemerellidae), with description of three new species from northern India and Nepal. Zootaxa. 2019. 4551 (2), P. 147-179. 8.Martynov A.V. & all. A new micropterous species of Leuctra (Plecoptera: Leuctridae) from the Lesser Caucasus (Georgia). Zootaxa. 2019. 4671 (4), P 581-588.9.Novitskiy R., Manilo L., Gasso V., Hubanova N. Invasion of the common percarina Percarina demidoffii (Percidae, Perciformes) in the Dnieper River upstream. Ecologica Montenegrina. 2019. 24, P. 66-72.24.10. 11.45. Архіпова Х. І., Різун В. Б., Мартинов О. В., Годунько Р. Й. Еталонні колекції амфібіотичних комах України:

концептуальні підходи до формування, поповнення та функціонування. Біологічні Студії. 2018. Т. 12. No2, С. 99 - 116. 12.47. Доценко І. Б. Прогнозовані наслідки втілення планів побудови Дністровського каскаду ГЕС для герпетокомплексів Придністров'я."Подільські читання". 2018. Вип. 5, С. 380 - 388. 13. Peskov V. N., Franchuk M. V., Atamas N. S. Morphological Differentiation in Nestlings Turdus philomelos (Passeriformes, Turdidae) and Staging in their Development during the Nesting Period of Postembryogenesis. Vestnik Zoologii. 2018. 52(5), P. 429 - 434. 14. Roman A., Afanasyev S., Tkachenko P. New Finding of Sea Zander Sander marinus (Pisces, Percidae) in the Dnieper-Bug Liman and Brief Notes on Morphology of Sympatric Species of the Genus. Hydrobiological Journal. 2018. 54(1), P. 40 - 48. 15.Peskov V. N., Manilo L. G. Size-at-age and sex variability of plastic values in Ocellated wrasse, Symphodus ocellatus (Linnaeus, 1758) (Labridae, Perciformes), in northern part of the Black sea. Зб. праць зоологічного музею. 2018. Т. 49, С. 3-15. 16.Ковальчук О., Тайкова С., Гаврись Г. Іхтіологічні та орнітологічні матеріали з розкопок Чорнобильського городища (XII-XIII століть н.е.). Природничі музеї в Україні: становлення та перспективи розвитку. 2019. Вип. 5. Київ, С.174-177.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 376

Мова звіту: Російська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Ємельянов Ігор Георгійович

Іванов Дмито Вадимович

Байдашніков Олександр Олексійович

Барабанова Віра Володимирівна

Баркасі Золтан Ласлович

Вейбер Аліна Віталіївна

Веселовський Михайло Володимирович

Горобець Леонід Вікторович

Доценко Ірина Борисівна

Кавурка Віталій Володимирови

Клочко Ганна Володимирівна

Ковальчук Олександр Миколайович

Комар Марина Семенівна

Король Елеонора Миколавна

Крахмальна Тетяна Вікторівна

Лещенко Дмитро Андрійович

Маніло Леонід Георгійович

Мартинов Олександр Володимирович

Паньков Анатолій Валерійович

Перець Олександр Георгійович

Петренко Ніна Анатоліївна

Раєвський Володимир Юліанович

Синявська Ірина Олександрівна

Улюра Євгенія Миколаївна

Червоненко Оксана Володимирівна

Шевченко Людмила Сергіївна

Яненко Вадим Олександрович

Керівник організації:

Ємельянов Ігор Георгійович

Керівники роботи:

Пєсков Володимир Миколайович

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.